

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: I. M.
st. přísl.
t. č. pobytem

zastoupen Mgr. Radimem Strnadem, advokátem
se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
sídlím Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2018, č. j. OAM-1045/ZA-ZA11-K02-2017, e. č. B006600,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2018, č. j. OAM-1045/ZA-ZA11-K02-2017, e. č. (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č.

325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce během správního řízení neuvedl žádné azylově relevantní důvody, neboť argumentoval pouze tím, že není v jeho domovské zemi dostatek práce, přičemž se tamní vláda dostatečně nestará o své vlastní občany. Žalovaný v tomto ohledu nezpochybnil ekonomické problémy občanů Ukrajiny, které podle použitých informací o zemi původu souvisí s vysokou mírou chudoby a nezaměstnanosti. Na druhou stranu žalovaný připomněl, že ekonomické důvody samy o sobě nejsou podle mezinárodních závazků České republiky a zákonné úpravy důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.
3. Žalobce je vyučený elektrikář, který není oproti ostatním občanům na pracovním trhu znevýhodněn. Ze strany příslušných orgánů veřejné moci je navíc na Ukrajině poskytována bezplatná pomoc při hledání zaměstnání a podpora při nástupu do něj. Došlo rovněž ke zvýšení úrovně minimální mzdy a životního minima. Současné mohou občané Ukrajiny získat dotaci na úhradu komunálních služeb.
4. Pokud se jedná o tvrzení žalobce, že byl jeho dům zapálen, poukázal žalovaný na skutečnost, že byla věc prošetřena místními policejními orgány, které dospěly k závěru, že se jednalo o nešťastnou náhodu způsobenou elektrickým zkratem. Žalobce si ostatně na postup policistů nijak nestěžoval, resp. nepodal stížnost u prokuratury či útvaru vnitřní kontroly policejního okrsku, přestože to podle informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 25. 7. 2016 právní úprava umožňuje.
5. K tomu žalovaný doplnil, že v současné době probíhají na Ukrajině ozbrojené konflikty pouze na části Doněcké a Luhanské oblasti. Žalobce ovšem před odchodem ze země žil na západě země, která je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a nedochází zde k žádným bezpečnostním incidentům. Kromě dvou výše uvedených oblastí je bezpečnost situace na Ukrajině stabilizována. Žalobce dále není příslušníkem žádné náboženské či jiné skupiny, která by byla v jeho domovské zemi diskriminována či pronásledována. Naopak se hlásí k pravoslavnému křesťanství, která má na Ukrajině největší zastoupení.
6. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že žalobce v České republice prakticky pobývá již od roku 2004, a to za účelem podnikání. Jako nepřetržitý lze pak jeho pobyt na českém území označit od roku 2015, přičemž o mezinárodní ochranu požádal až po několika letech poté, a to ve chvíli, kdy mu skončilo povolení k pobytu. Podle názoru žalovaného tento postup svědčí o nepřípustné snaze dosáhnout legalizace pobytu podáním žádosti o mezinárodní ochranu, tedy mimo právní režim pobytu cizinců.
7. Dále se žalovaný zabýval jednotlivými důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Konkrétně uvedl, že není v případě žalobce dána obava či reálná hrozba pronásledování kvůli politické aktivitě, rase, národnosti, pohlaví náboženství nebo příslušnosti k jiné sociální skupině. Z výpovědi žalobce a dalších podkladů rovněž nevyplyvá, že by byla v České republice některému z jeho rodinných příslušníků udělena mezinárodní ochrana, což by odůvodňovalo udělení azylu za účelem sloučení rodiny.

8. K tomu žalovaný doplnil, že žalobce nesplňuje ani podmínku pro udělení azylu z humanitárních důvodů, protože je dospělou a zdravou osobou, která je schopna zajistit si s ohledem na své vzdělání a pracovní zkušenosti základní potřeby. Pokud žalobci shořel dům, může se obrátit na své příbuzné, např. sestru v Dněpropetrovsku anebo bydlet se svou dcerou, příp. si pronajmout byt.
9. Stejně tak mu podle žalovaného nehrozí vážná újma (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu), odůvodňující jinak udělení doplňkové ochrany. S odkazem na informace OAMP ze dne 22. 1. 2018 žalovaný k bezpečnostní situaci na Ukrajině uvedl, že situace se v letech 2015 a 2016 stabilizovala a tento stav trval i v roce 2017. Konflikt na Ukrajině nemá charakter totálního konfliktu, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce se navíc tento konflikt nijak osobně nedotýká, neboť celý svůj dosavadní život prožil v Zakarpatské oblasti (obec Poroškovo), kde je bezpečnostní situace zcela stabilní.

III. Žaloba

10. V žalobě byla namítána nesprávnost tvrzení žalovaného, že by žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu za účelem legalizace svého pobytu na území České republiky mimo režim právní úpravy pobytu cizinců. V tomto ohledu žalobce poukázal na skutečnost, že až do okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu disponoval povolením k pobytu, pročez měl právně zajištěn pobyt na území. Z toho ovšem nelze podle názoru žalobce dovozovat, že jeho obava z návratu do vlasti vznikla až v okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu, neboť na Ukrajinu naposledy vycestoval v roce 2015, kde přišel o bydlení, neboť jeho dům byl zapálen.
11. Žalobce dále namítal, že žalovaný nedostal své povinnosti vycházet při hodnocení rizika vzniku vážné újmy a přístupu k ochraně ze strany orgánů veřejné moci z aktuálních informací o zemi původu. Konkrétně žalobce poukázal na Informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 25. 7. 2016, č.j. 107283/2016-LPTP, která je téměř dva roky stará a nelze tedy na jejím základě objektivně zhodnotit, zda by žalobci hrozila v případě návratu vážná újma ve smyslu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, popř. zda by se mohl domáhat ochrany ze strany tamních policejních orgánů.
12. Současně žalobce odkázal na třístupňový test dovozený v judikatuře Nejvyššího správního soudu, který je podle jeho názoru nutné interpretovat při zohlednění rozsudku Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii ve věci Prosecutor v. Kunarac a další ze dne 12. 6. 2002, č. IT-96-23&IT-96-23/1-A. Na jeho základě nelze bezpečnostní situaci na Ukrajině opomíjet pouze z důvodu toho, že k ozbrojeným střetům aktuálně dochází pouze ve dvou východních oblastech, neboť se stále jedná o vnitřní ozbrojený konflikt, který je azylově relevantní.
13. Žalobce dále připomněl, že ohrožení jeho života jako žadatele o mezinárodní ochranu může podle judikatury vyplývat přímo ze samotné intenzity násilí, kterou se vnitřní ozbrojený konflikt vyznačuje. Jelikož však žalovaný nevycházel z aktuálních informací o zemi původu, nemohl objektivně posoudit hrozbu vážné újmy, která žalobci v případě návratu do vlasti hrozí. Pokud ji přesto vyloučil, učinil své rozhodnutí nepřezkoumatelným.

14. Z toho důvodu žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému povinnost k náhradě nákladů soudního řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že se žalobce nechtěl s podklady pro vydání rozhodnutí podrobněji seznámit, přičemž se nevyjadřoval ani k informacím o zemi původu, resp. nežádal jejich doplnění. Pokud se jedná o hodnocení skutkového stavu věci, byly podle názoru žalovaného zohledněny všechny relevantní skutečnosti, a to při použití přiměřeně aktuálních informací o zemi původu. V tomto ohledu žalovaný připomněl, že aktuálnost těchto podkladů nebyla ve správním řízení namítána. Současně žalovaný odkázal na ustálenou judikaturu správních soudů, podle které nemusí být informace o zemi původu bezprostředně aktuální, pakliže se situace v zemi původu zásadním způsobem nezměnila.
16. V nyní posuzované věci byla bezpečnost situace na Ukrajině hodnocena na základě podkladů zachycujících údaje mezi lety 2016 až 2018, přičemž sám žalobce neuvedl kromě ekonomických důvodů žádné okolnosti, proč a jak by mohl být ve smyslu hrozby vážné újmy osobně zasažen. Odkaz žalobce na právní závěry Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii ve věci Prosecutor v. Kunarac žalovaný nepovažoval s odkazem na jejich trestněprávní povahu, včetně teritoriální a časové odlišnosti, za relevantní.
17. Závěrem žalovaný zopakoval, že byl požár domu žalobce ukrajinskými policejními orgány prošetřen, přičemž byl vyhodnocen jako nešťastná náhoda bez cizího zavinění. Žalobce se proti jejich postupu nijak nebránil, přestože mu to tamní systém kontroly veřejné moci umožňuje. Proto žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

18. Krajský soud připomíná, že námitky žalobce směřovaly zejména proti aktuálnosti informací o zemi původu, že kterých žalovaný při svém rozhodování vycházel. V tomto kontextu jsou ve správním spisu založeny následující dokumenty: Informace MZV ČR ze dne 3. 8. 2017; Informace MZV ČR ze dne 25. 7. 2016, č.j. 107283/2016-LPTP; Informace MZV ČR ze dne 11. 5. 2017; Informace Amnesty International ze dne 22. 2. 2018; Informace OAMP ze dne 22. 1. 2018; Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině (Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva) ze dne 12. 12. 2017 a informace Freedom House (Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina) z měsíce ledna 2018.
19. Dále je ve správním spisu založen protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 20. 12. 2017. Při pohovoru žalobce mimo jiné uvedl, že je vystudovaný elektrikář, přičemž do České republiky přicestoval z důvodu tohoto, že nebyla na Ukrajině žádná práce. Pobýval zde na základě dlouhodobého a následně výjezdního víza (věnoval se stavebním pracím). Na Ukrajinu se vracel zhruba každé tři měsíce, naposledy v roce 2015. Poté však měl být jeho dům neznámou osobou zapálen, přičemž policie celou věc uzavřela jako elektrický zkrat. Do vlasti se žalobce vrátit nechce, neboť tam není práce a nemá nikoho, kdo by mu pomohl. Žádné problémy

s tamní policií nebo jinými státními orgány v minulosti neměl. Chtěl by zůstat a pracovat v České republice.

20. Z obsahu protokolu ze dne 28. 3. 2018 vyplývá, že byl žalobce vyzván podle ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), aby se vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany. K dotazu žalovaného uvedl, že mu byl sdělen obsah informací o zemi původu, přičemž nenavrhuje jejich doplnění. Pouze připomněl, že byl jeho dům na Ukrajině zapálen a nemá tam rodinu. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
22. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
24. Žaloba **není důvodná**.
25. Krajský soud předně uvádí, že žalobce namítal nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí nejen z důvodu nesprávného závěru žalovaného ohledně motivace k podání žádosti o mezinárodní ochranu, ale také s odkazem na skutečnost, že bylo dané rozhodnutí založeno na neaktuálních informacích o zemi původu.
26. Pokud se jedná o tvrzení žalobce, že nelze dovozovat snahu o zneužití institutu mezinárodní ochrany za účelem legalizace pobytu na území výlučně s ohledem na dobu podání žádosti, krajský soud se s tímto názorem částečně ztotožňuje. Nelze skutečně zcela vyloučit, že žalobce s ohledem na dispozici dlouhodobým vízem a následně překlenovacím obdobím do okamžiku vydání výjezdního příkazu subjektivně nepocítoval obavu z toho, že bude nucen na Ukrajinu vycestovat. Na druhou stranu nelze odhlédnout od dalších skutkových okolností, ze kterých žalobce existenci důvodné obavy z návratu a vzniku vážné újmy dovozuje. V rámci protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany totiž uvedl, že se po dobu platnosti dlouhodobého víza na Ukrajinu opakovaně navracel, a to až do roku 2015. Výslovně pak doplnil, že do České republiky přicestoval kvůli nedostatku pracovních příležitostí v domovské zemi, což byl ostatně vedle absence rodinných vztahů hlavní důvod, který uváděl jako aktuální překážku svého návratu.
27. Žalobce dále argumentoval tím, že byl jeho dům na Ukrajině zapálen, přičemž policejní orgány se touto událostí dostatečně nezabývaly. K tomu krajský soud uvádí, že sám žalobce do protokolu uvedl, že neví, kdo jeho dům zapálil. Současně nepopsal žádné předcházející konflikty či výhrůžky ze strany konkrétních osob, které by mohly být s výše uvedeným incidentem spojeny. Naopak k dotazu žalovaného potvrdil, že neměl

s ukrajinskými orgány veřejné moci žádné problémy. Posouzení vzniku požáru domu jako nehody způsobené elektrickým zkratem pak nelze podle názoru krajského soudu bez dalšího označit za nedostatečné vyšetřování ze strany policejních orgánů. Jak ostatně žalovaný s odkazem na informace o zemi původu poznamenal, žalobce měl možnost usilovat o přešetření celé události prostřednictvím stížnosti na postup policejního orgánu u prokuratury nebo příslušného útvaru vnitřní kontroly (viz Informace MZV ČR ze dne 25. 7. 2016). Přestože je efektivnost daného systému hodnocena spíše kriticky, z výpovědi žalobce nevyplývá, že by se o uplatnění svého práva alespoň pokusil. Zároveň žalobce neposkytl žalovanému žádné indicie v tom směru, že by požár jeho domu měl souviset s konfliktem probíhajícím na Ukrajině, či s bezpečnostními poměry v jeho regionu.

28. V této souvislosti se žalobce odvolával na neaktuálnost informací o zemi původu, a to jak ve vztahu k možnosti občanů dovolávat se ochrany ze strany orgánů veřejné moci, tak posouzení celkové bezpečnostní situace na Ukrajině. V tomto kontextu krajský soud připomíná, že je správní orgán povinen zjistit při rozhodování o žádosti o udělení mezinárodní ochrany skutkový stav bez důvodných pochybností, s čímž související zejména požadavek na obstarání takových informací o zemi původu, které jsou relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, jakož i transparentní a dohledatelné (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 – 29, a ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81; všechna odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
29. Co se pak týče požadavku na aktuálnost informací o zemi původu, nelze jej interpretovat jako povinnost příslušného správního orgánu vycházet za všech okolností výhradně z takových podkladů, které byly zpracovány a publikovány bezprostředně před vydáním rozhodnutí o mezinárodní ochraně. Samotná skutečnost, že je některý z použitých podkladů staršího data totiž nevylučuje, aby v kontextu zbývajících (novějších) informací o zemi původu zachycoval relevantní období vývoje bezpečnostní a politické situace v dotčeném státě, a to v závislosti na tom, zda dochází k jeho zásadním změnám či nikoliv. K obdobnému závěru ostatně v minulosti dospěl rovněž Krajský soud v Praze, když ve svém rozsudku ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 – 55, judikoval, že zastaralost informací o zemi původu „nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, jíž zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“
30. Pokud se jedná o bezpečnostní a politickou situaci na Ukrajině, žalovaný vycházel při vydání napadeného rozhodnutí z více relevantních zdrojů, které byly zpracovány v rozmezí let 2016 až 2018. Z nich vyplývá, že se ozbrojený konflikt nadále omezuje na tzv. linii dotyku, zejména v blízkosti měst Doněck a Mariupol. Sám žalobce pobýval v Zakarpatské oblasti, která je pod kontrolou centrální vlády a dlouhodobě zde nedochází k žádným vojenským střetům (viz Informace OAMP ze dne 22. 1. 2018). Také z dosavadní judikatury správních soudů v obdobných případech vyplývá, že nelze za současného stavu předpokládat, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy, neboť se jedná o konflikt izolovaný pouze ve východní části země, jehož intenzita i v dotčených oblastech

výrazně klesá (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, č. j. 6 Azs 290/2017 – 23, a ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 – 36).

31. Žalobce ostatně v žalobě neargumentoval tím, že by došlo ke zhoršení bezpečnostní situace nebo rozšíření ozbrojeného konfliktu do dalších částí země, popř. že by bylo reálně znemožněno domáhat se ochrany ze strany tamních orgánů veřejné moci. Naopak byl již během správního řízení s obsahem dotčených zpráv o zemi původu seznámen a proti jejich relevantnosti či aktuálnosti nic nenamítal. Co se pak týče odkazu žalobce na rozsudek Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii ze dne 12. 6. 2002, č. IT-96-23&IT-96-23/1-A, věc Prosecutor v. Kunarac, netýkal se ani v citovaném bodu 57 problematiky udělení mezinárodní ochrany. Naopak se jednalo o vymezení vnitřního ozbrojeného konfliktu pro účely postihu za válečné zločiny, a to ve vztahu ke zcela jiným časovým, místním a politickým podmínkám, než panují v současné době na Ukrajině (celý text rozhodnutí dostupný na <http://www.icty.org/x/cases/kunarac/acjug/en/kun-aj020612e.pdf>).
32. Krajský soud je tedy toho názoru, že žalovaný vycházel při rozhodování z dostatečně relevantních a aktuálních informací o zemi původu, ze kterých nevyplývá, že by žalobce mohl být s ohledem na místo posledního pobytu a současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, čj. 5 Azs 28/2008-68).
33. Žalobní námitky proti napadenému rozhodnutí tedy shledal krajský soud souhrnně vzato jako nedůvodné.

VII. Závěr a náklady řízení

34. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
35. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 17. září 2019

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.